

Vlaamse Reguleringsinstantie
voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt
North Plaza B | Koning Albert II-laan 7 | B-1210 Brussel
Tel. +32 2 553 13 53 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Rapport van de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 28 februari 2006

met betrekking tot de evolutie van de elektriciteits- en aardgasprices
op de markt voor huishoudelijke en kleine afnemers

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
EVOLUTIE VAN DE ELEKTRICITEITS- EN AARDGASPRIJZEN OP DE MARKT VOOR HUISHOUDELIJKE EN KLEINE AFNEMERS (PRIJSGEGEVENS JANUARI 2006)	3
INLEIDING.....	3
METHODOLOGIE.....	3
EVOLUTIE VAN DE ELEKTRICITEITSPRIJZEN	5
1.1. EVOLUTIE VAN DE PRIJZEN VAN DE STANDAARDLEVERANCIERS EN VERGELIJKING MET WALLONIË.....	5
1.2. VERGELIJKING VAN DE PRIJZEN VAN DE LEVERANCIERS TEN OPZICHTE VAN DE STANDAARDLEVERANCIERS	6
1.2.1. <i>Gemiddeld en maximaal voordeel bij het actief sluiten van een contract</i>	6
1.2.2. <i>Huidige prijzen versus het begin van de vrijmaking</i>	8
2. EVOLUTIE VAN DE AARDGASPRIJZEN	11
2.1. EVOLUTIE VAN DE PRIJZEN VAN DE STANDAARDLEVERANCIERS EN VERGELIJKING MET WALLONIË.....	11
2.2. VERGELIJKING VAN DE PRIJZEN VAN DE LEVERANCIERS TEN OPZICHTE VAN DE STANDAARDLEVERANCIERS	12
2.2.1. <i>Gemiddeld en maximaal voordeel bij het actief sluiten van een aardgascontract</i>	12
2.2.2. <i>Vergelijking van de prijzen voor een gezin met een doorsnee verbruik met Wallonië</i>	14
CONCLUSIES	16
BIJLAGEN	17
LIJST MET FIGUREN	23
LIJST VAN BIJLAGEN	24

Evolutie van de elektriciteits- en aardgasprijzen op de markt voor huishoudelijke en kleine afnemers (prijsgegevens januari 2006)

Inleiding

De VREG heeft als opdracht de transparantie van de elektriciteits- en de aardgasmarkt te bevorderen en vrije concurrentie binnen het door de wetgeving gecreëerde kader mogelijk te maken. De VREG publiceert op geregelde tijdstippen informatie met als doel meer klaarheid te brengen in de ontwikkeling van de Vlaamse energiemarkten. Naast ondermeer de marktaandeelen van de diverse leveranciers en het aantal leverancierswissels die maandelijks op de VREG website gepubliceerd worden en de rapporten met resultaten van bevestigingen van eindafnemers, wil de VREG met dit rapport meer informatie geven over de prijzen die huishoudelijke afnemers in Vlaanderen moeten betalen. Al deze informatie kan u steeds terugvinden op de VREG website www.vreg.be, onder de rubrieken "Eigen statistieken" en "Rapporten".

Dit rapport over de evolutie van de elektriciteits- en aardgasprijzen op de markt voor huishoudelijke en kleine afnemers in Vlaanderen wordt periodiek door de VREG opgemaakt. De rapporten die in 2003 en 2004 werden gepubliceerd gaven enkel een overzicht van de prijzen op de elektriciteitsmarkt. Het rapport van 25 februari 2005 gaf voor het eerst ook een beeld van de evolutie van de aardgasprijzen.

Het huidige rapport weerspiegelt het prijspeil op de elektriciteits- en de aardgasmarkt op 1 januari 2006. De grafieken van dit rapport zijn gebaseerd op de tabellen in de bijlagen.

Methodologie

Deze analyse is gebaseerd op de prijsgegevens voor januari 2006 die de elektriciteits- en aardgasleveranciers aan de VREG overmaakten in het kader van de leveranciersvergelijking op de VREG-website. De vergelijkingen worden gemaakt aan de hand van een aantal typecategorieën van eindafnemers (zie Bijlage 1).

Zoveel mogelijk worden dezelfde figuren en tabellen gebruikt voor de elektriciteits- en aardgasmarkt. Dit maakt een vergelijking van de situatie op beide markten mogelijk. De figuren in dit rapport hebben steeds dezelfde opbouw. **Om de figuren niet te overladen zijn de prijzen niet op continue basis weergegeven, maar slechts voor enkele scharniermomenten sinds de vrijmaking.**

De prijzen in dit rapport zijn gebaseerd op de **totale jaarlijkse kostprijs** voor een bepaald type eindafnemer. Deze prijs omvat alle relevante elementen. Zo werden de voor de besproken periode geldende nettarieven en heffingen steeds opgenomen bij de berekening van de totale jaarlijkse kostprijs. Ook werd overal de meterhuur bijgevoegd. Meterhuur is in de meeste distributienetgebieden afhankelijk van de tariefformule (en niet van het geïnstalleerde type van meter) die door de eindafnemer wordt gekozen. In de netgebieden waar het tarief afhankelijk is van het soort aansluiting/meter werd uitgegaan van de meterhuur voor een standaardaansluiting (monofasig).

Om de vergelijkbaarheid van de prijzen van de verschillende leveranciers in de leveranciersvergelijking te garanderen, heeft de VREG bij contracten met een geïndexeerde energieprijzen het gebruik opgelegd van de recentste maandelijkse waarden van de indexatieparameters. Alle in dit rapport berekende prijzen zijn eveneens gebaseerd op deze maandelijkse waarden van de door de leveranciers gebruikte indexatieparameters.

Om de representativiteit van de berekende prijzen te verhogen, paste de VREG in het rapport gebaseerd op het prijspeil van 1 juli 2005 voor het eerst wegingen toe. Deze methodologie blijft behouden in dit rapport. Het gaat om twee wegingen:

- Enerzijds laten we het **relatieve belang van het netgebied** meewegen in de gemiddelde prijzen. Zo weegt de jaarlijkse kostprijs in een netgebied met een groot aantal toegangspunten zwaarder door in het gemiddelde dan de jaarlijkse kostprijs in een netgebied met een klein aantal toegangspunten.
 - Daarnaast wordt het **marktaandeel van de leverancier bij huishoudelijke afnemers** gebruikt om de weging tussen de prijzen van de leveranciers onderling te bepalen.
- Wanneer beide wegingen vervolgens worden gecombineerd, krijgen we een gewogen gemiddelde prijs die zeer representatief is voor de prijs die de Vlaamse gezinnen betalen. De diversiteit die bestaat in de Vlaamse energiemarkt speelt hierdoor geen vertekende rol, terwijl bij de berekeningen nog steeds alle relevante informatie verwerkt wordt, in tegenstelling tot een op een steekproef gebaseerd onderzoek.

Een voorbeeld in tabelvorm maakt de methodiek van de gewogen gemiddelden duidelijker. Voor de eenvoud gaan we uit van een situatie met twee leveranciers die in twee netgebieden leveren.

		Leverancier 1	Leverancier 2	
Netgebied 1	Marktaandeel	10,00%	90,00%	
	25,00% Prijs	100,00 euro	150,00 euro	145,00 euro
Netgebied 2	Marktaandeel	20,00%	80,00%	
	75,00% Prijs	120,00 euro	180,00 euro	168,00 euro
		115,00 euro	172,50 euro	162,25 euro

Gemiddelde van leverancier 1, gewogen ten aanzien van de grootte van de netgebieden:
 $(100*0,25+120*0,75)/(0,25+0,75)=115$

Gemiddelde van leverancier 1 en 2, gewogen ten aanzien van hun respectievelijk marktaandeel en ten aanzien van de grootte van de netgebieden:
 $(145*0,25 + 168*0,75)/(0,25+0,75)=162,25$

Gemiddelde van leverancier 2, gewogen ten aanzien van het marktaandeel van leverancier 1:
 $(100*0,1+150*0,9)/(0,1+0,9)=145$

Voor de berekening van de jaarlijkse elektriciteitsprijzen van de verschillende leveranciers wordt ook rekening gehouden met de gratis hoeveelheid elektriciteit die in Vlaanderen aan elk gezin wordt toegekend. Dit wordt verrekend als een korting op de prijzen die de leveranciers hebben bezorgd aan de VREG. De korting wordt berekend door het aantal gratis kWh te vermenigvuldigen met de prijs die door het Ministerie van Economische Zaken werd vastgelegd. Voor 2006 bedraagt deze 16,76 eurocent/kWh inclusief BTW. Aangezien het aantal gratis kWh afhangt van het aantal gezinsleden, hebben wij (enkel voor de analyse in dit rapport en niet voor de leveranciersvergelijking op de VREG-website) de volgende assumpties gemaakt voor de berekening van de jaarlijkse kostprijs per typecategorie:

- Categorie Da: 1 gezinslid → 200 kWh gratis → korting van 33,52 euro in 2005
- Categorie Db: 2 gezinsleden → 300 kWh gratis → korting van 50,28 euro in 2005
- Categorie Dc: 3 gezinsleden → 400 kWh gratis → korting van 67,04 euro in 2005
- Categorie Dc1: 3 gezinsleden → 400 kWh gratis → korting van 67,04 euro in 2005
- Categorie Dd: 4 gezinsleden → 500 kWh gratis → korting van 83,80 euro in 2005
- Categorie De: 4 gezinsleden → 500 kWh gratis → korting van 83,80 euro in 2005

Voor aardgas maken we gebruik van 4 typecategorieën. De eerste twee (D1 en D2) hebben betrekking op afnemers die aardgas enkel gebruiken om te koken en voor warm water. De twee volgende categorieën (D3 en D3-b) geven het verbruik van een afnemer die verwarmt met aardgas (zie Bijlage 1 op pagina 17).

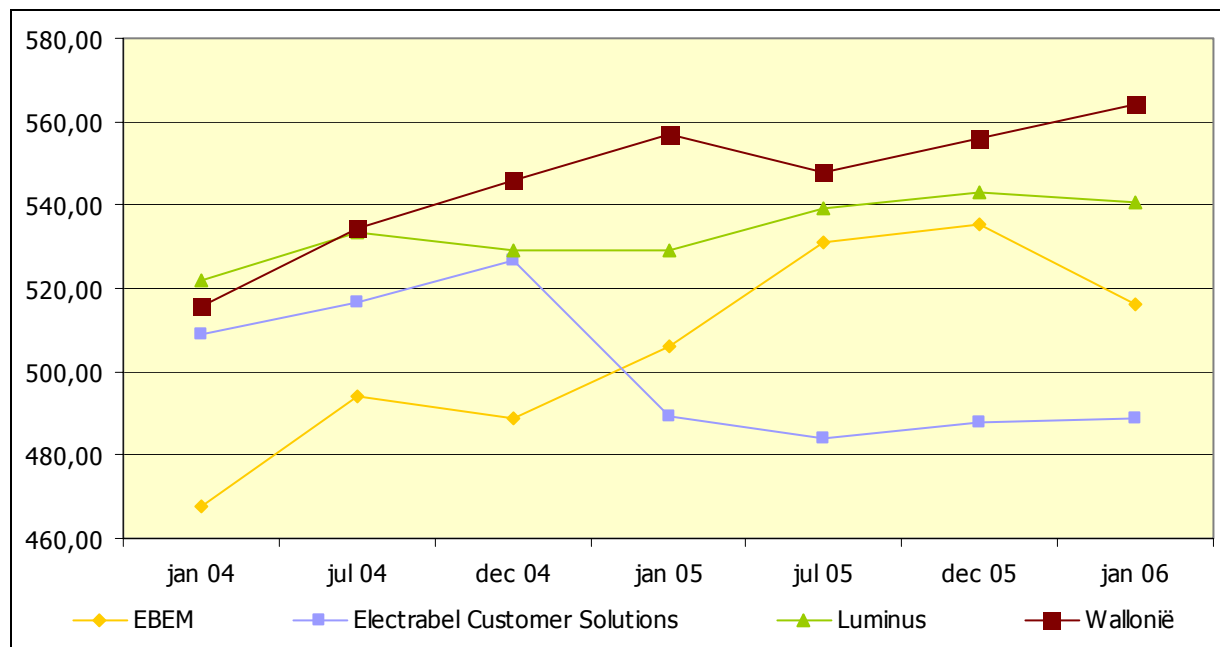
Evolutie van de elektriciteitsprijzen

1.1. Evolutie van de prijzen van de standaardleveranciers en vergelijking met Wallonië

Op 1 januari 2006 was nog slechts iets meer dan één op vier Vlaamse huishoudelijke toegangspunten toegewezen aan de standaardleverancier. Als eerste analyseren we de evolutie van de prijzen die de standaardleveranciers vanaf januari 2004 toepassen op de klanten die nog geen contract afsloten met eender welke elektriciteitsleverancier en dus nog steeds toegewezen blijven aan hun standaardleverancier, onder de voorwaarden die gelden voor deze situatie. We houden hierbij rekening met de korting voor gratis elektriciteit en de meterhuur en vergelijken deze totale jaarlijkse kostprijzen van elke typecategorie met de tarieven in Wallonië. Een aparte vergelijking met Brussel wordt niet gemaakt, omdat de tarieven in Brussel gelijklopen met de tarieven in Wallonië, uitgezonderd beperkte verschillen in regionale heffingen. In Wallonië wordt de gratis elektriciteit op een andere manier verrekend dan in Vlaanderen. Iedere afnemer ontvangt er een korting op de vaste vergoeding, die onafhankelijk is van de gezinsgrootte.

Figuur 1 vergelijkt de gewogen gemiddelde jaarlijkse kostprijs voor een gezin met een doorsnee verbruik die elke standaardleverancier in Vlaanderen aanrekent, met het gereguleerde tarief dat nog steeds geldt in Wallonië.

Figuur 1: Vergelijking van de elektriciteitsprijzen van de standaardleveranciers voor de toegewezen afnemers met Wallonië, voor een gezin met een doorsnee verbruik: 2.200 kWh dag, 1.300 kWh nacht, gemiddeld gewogen ten aanzien van de grootte van het netgebied

BRON: VREG (CF. BIJLAGE 3)

Het prijsverschil tussen de standaardleveranciers kan voor een groot gedeelte verklaard worden door de hoogte van de totale distributiekost in de distributienetgebieden waarin zij klanten toegewezen kregen (zie Bijlage 2). Op basis van de gewogen gemiddelde kostprijs bedraagt het maximale verschil tussen de Vlaamse standaardleveranciers ongeveer 50 euro.

De conclusie uit vorige rapporten blijft overeind: **de concurrentie tussen elektriciteitsleveranciers drukt de elektriciteitsfactuur van een Vlaams gezin met een doorsnee elektriciteitsverbruik, zelfs indien het gezin nog geen actieve leverancierskeuze heeft gemaakt.**

Dit merken we opnieuw in januari 2006, waar de daling van de nettarieven in de meeste netgebieden in Vlaanderen resulteert in een dalende of gelijkblijvende elektriciteitsprijs, terwijl de prijzen voor de gebonden afnemers in Wallonië stijgen. Deze stijging is wellicht het gevolg van de stijgende internationale energieprijzen die zich vertalen in stijgende productiekosten, wat ook het geval zou geweest zijn voor Vlaanderen indien de markt niet vrijgemaakt was.

1.2. Vergelijking van de prijzen van de leveranciers ten opzichte van de standaardleveranciers

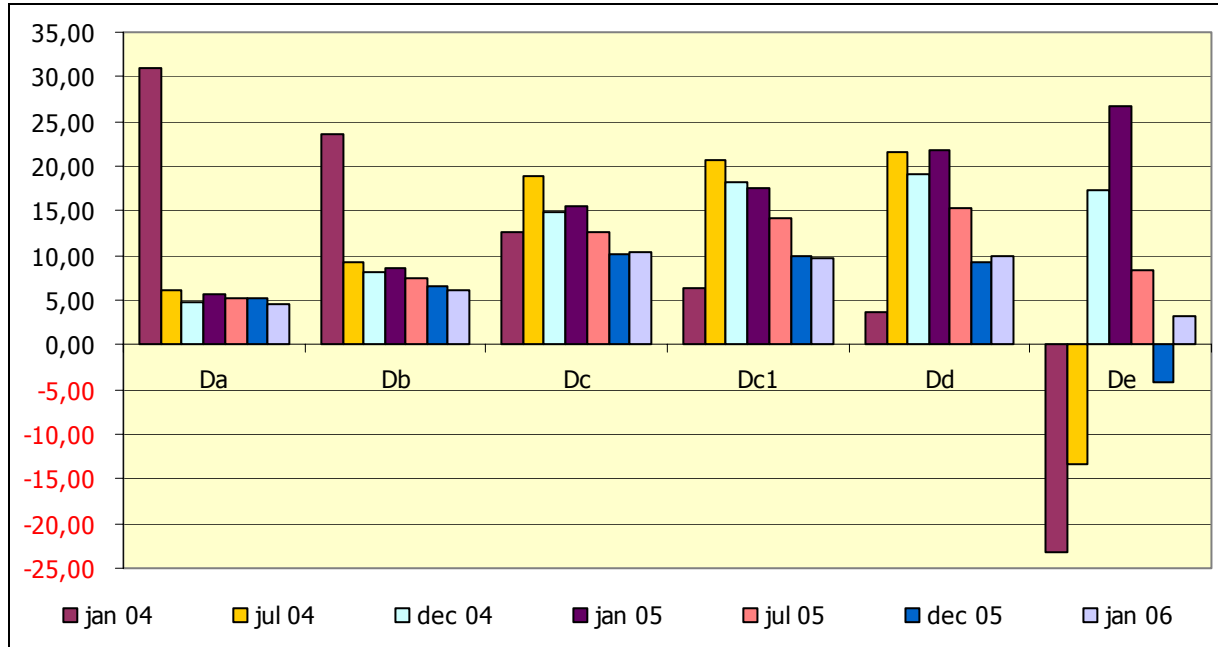
Onder 1.1. werden de prijzen geanalyseerd die de standaardleveranciers hanteren voor de hen toegewezen afnemers. Op 1 januari 2006 had 60,81% van de Vlaamse huishoudelijke afnemers echter een contract getekend met een standaardleverancier en daarbovenop had 12,30% van de huishoudelijke toegangspunten een contract met een nieuwe leverancier ondertekend. Bijna drie vierde van alle Vlaamse eindafnemers werd dus op 1 januari 2006 door de leverancier van zijn keuze beleverd. In wat volgt vergelijken we de prijzen van de afnemers die een contract hebben afgesloten met deze die de toegewezen afnemers betalen.

1.2.1. Gemiddeld en maximaal voordeel bij het actief sluiten van een contract

Figuur 2 geeft een overzicht van de evolutie van het voordeel van de gemiddelde contracten ten opzichte van de voorwaarden die de standaardleverancier toepast voor toegewezen afnemers, en dit voor alle categorieën. We zien duidelijk dat in januari 2004, toen de prijzen van de standaardleveranciers nog bepaald werden op basis van het oude 'gebonden markttarief', er grotere verschillen waren in het voordeel van de kleinere afnemers dan in januari 2006. In januari 2004 had een kleine verbruiker een voordeel van meer dan 30 euro tegenover een nadeel voor de grote verbruiker van bijna 25 euro. In januari 2006 heeft een kleine verbruiker - gemiddeld over alle netgebieden - een voordeel van zo'n € 5, en heeft een groot gezin dat niet elektrisch verwarmt (categorie Dd) een voordeel van bijna € 10. Het voordeel is het hoogst voor de gezinnen met een doorsnee verbruik (categorieën Dc en Dc1). De variatie in de verschillen toont aan dat de leveranciers zich continu aanpassen aan de marktomstandigheden. Het wijst er ook op dat de nieuwe leveranciers hun prijzen afstemmen op de standaardleveranciers, die alle klanten die passief gebleven zijn (één vierde van het totaal) van energie voorzien.

Opnieuw wordt de conclusie van de vorige VREG-rapporten bevestigd. **Actieve afnemers betalen minder dan de verbruikers die nog geen keuze gemaakt hebben** (dit wil zeggen nog geen contract afsloten). Ook grotere gezinnen, die elektrisch verwarmen, doen - gemiddeld over alle netgebieden - voordeel als ze een contract afsluiten. Wel blijkt dat dit voordeel een licht dalende trend vertoont. Ook is het voordeel voor het gezin dat elektrisch verwarmt niet stabiel, zo was er in december 2005 gemiddeld een licht nadeel.

Figuur 2: Gemiddeld voordeel in euro per typecategorie in vergelijking met de prijs van de standaardleverancier, gewogen ten aanzien van het marktaandeel van de leveranciers en de grootte van het netgebied

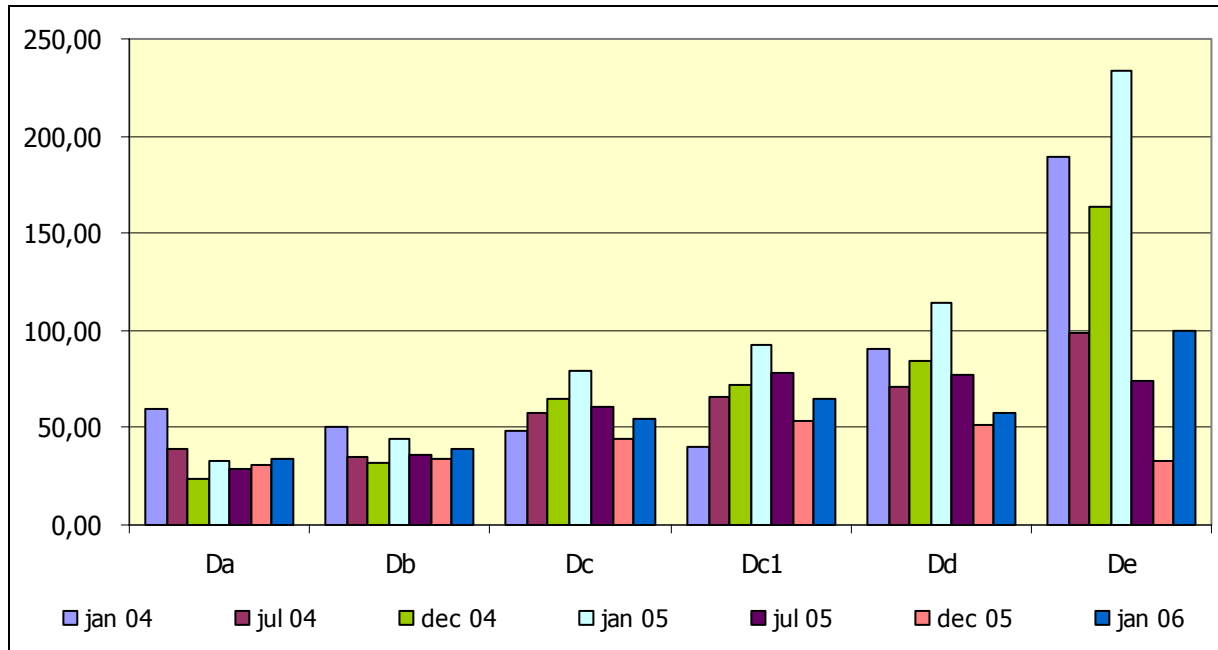

BRON: VREG (CF. BIJLAGE 4)

Figuur 2 gebruikt natuurlijk *gemiddelde* voordelen, berekend op basis van de prijzen gehanteerd door alle contractleveranciers t.o.v. de prijs gehanteerd door de standaardleverancier. Wanneer gekeken wordt naar het *maximaal* voordeel in elk netgebied (zie Figuur 3), dan blijkt duidelijk dat elke Vlaamse huishoudelijke eindafnemer een voordeel kan doen. Het volstaat hiervoor een contract af te sluiten met de leverancier die in zijn netgebied de scherpste prijs biedt.

In Figuur 3 wordt voor elke typecategorie het gemiddelde gemaakt van het maximale voordeel per netgebied dat een afnemer kan doen door een contract aan te gaan. Bij het maken van dit gemiddelde wordt rekening gehouden met de grootte, en dus het relatieve belang van elk netgebied.

Figuur 3: Maximaal voordeel in euro per typecategorie in vergelijking met de prijs van de standaardleverancier, gemiddeld gewogen ten aanzien van de grootte van het netgebied

BRON: VREG (cf. Bijlage 5)

Twee en een half jaar na de volledige vrijmaking ligt dit maximale voordeel voor huishoudelijke afnemers tussen 33,92 (voor categorie Da) en 99,40 euro (categorie De).

Het valt op dat voor de verschillende verbruikerscategorieën dit maximale voordeel uitgedrukt in euro naar elkaar toegegroeid is sinds het begin van de vrijmaking.

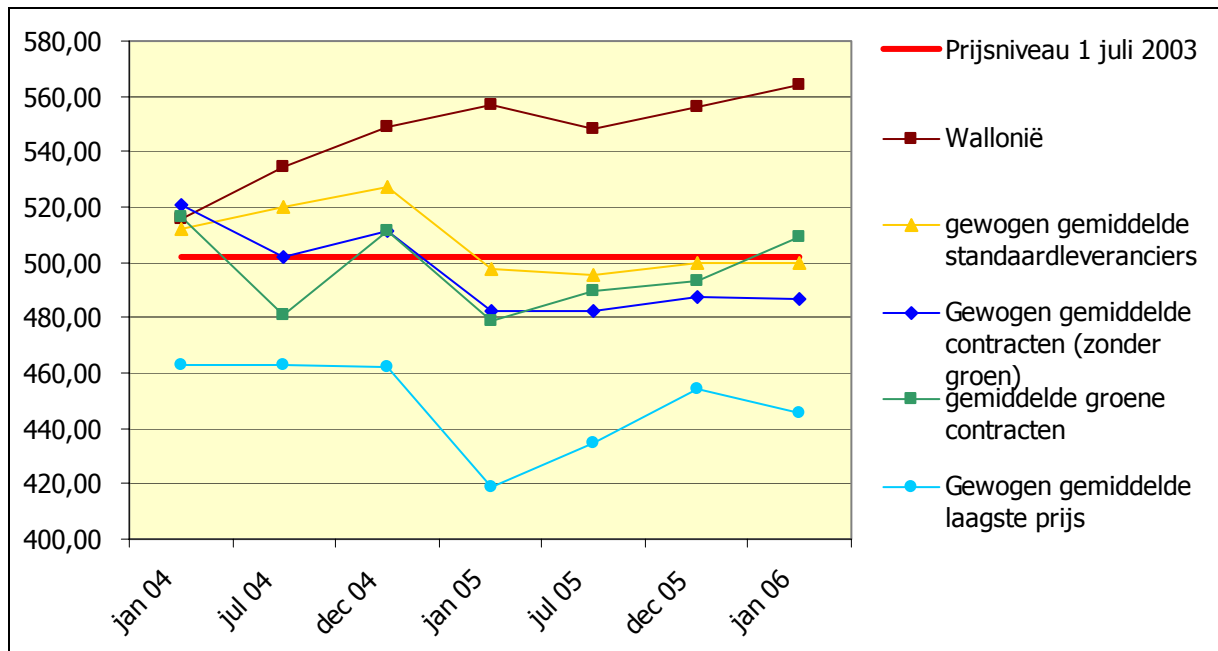
Voor de analyse weergegeven in Figuur 3 werden leveranciers met een beperkte capaciteit, zoals Ecopower en Wase Wind, niet betrokken.

1.2.2. Huidige prijzen versus het begin van de vrijmaking

De vergelijking van het huidige prijspeil met het prijspeil vóór de liberalisering geeft nog altijd een goed beeld van de werking van de markt. De prijzen van de verschillende leveranciers hebben op twee jaar en een half een hele evolutie doorgemaakt. Om alle prijzen vergelijkbaar te maken worden dezelfde indexatieparameters gebruikt. Het gezin met een doorsnee verbruik is hier ook het uitgangspunt.

Figuur 4 biedt een overzicht van de totale jaarlijkse elektriciteitsfactuur voor een gezin met een doorsnee verbruik. Deze figuur toont duidelijk aan dat de energieprijzen in Wallonië (en Brussel), waar de markt voor huishoudelijke afnemers nog niet vrijgemaakt is, hoger ligt. Het verschil tussen de gemiddelde prijs van de standaardleveranciers in Vlaanderen en het tarief in Wallonië bedraagt op het ogenblik bijna € 65.

Figuur 4: Vergelijking van de elektriciteitsprijzen vanaf het begin van de vrijmaking voor een gezin met een doorsnee verbruik (2.200 kWh overdag, 1.300 kWh 's nachts)

BRON: VREG (CF. BIJLAGE 6)

In Vlaanderen zien we dat een aantal prijsniveaus tot stand kwam. Het duurst af zijn de gezinnen die nog geen contract ondertekenden met een energieleverancier, en dus toegewezen blijven aan hun standaardleverancier. Ondanks de stijgingen van de energieprijzen op de internationale markten ligt de huidige gemiddelde prijs van de standaardleveranciers echter nog steeds lager dan het prijspeil bij het begin van de liberalisering, twee en een half jaar terug. De vrijmaking levert dus ook voordelen op voor de niet-actieve afnemers.

Een volgend prijsniveau wordt gevormd door een gezin met een doorsnee verbruik dat een contract heeft afgesloten met een leverancier (hierbij inbegrepen de diverse producten aangeboden door de standaardleveranciers). Dit gezin betaalt gemiddeld een prijs die licht onder het niveau van het passieve gezin ligt. Twee en een half jaar later, en in een context van sterk gestegen olie- en gasprijzen op de internationale markten, **ligt de gemiddelde prijs van een elektriciteitscontract nog steeds 15,98 euro lager dan wat datzelfde gezin op 1 juli 2003 betaalde.**

Het gunstigste prijsniveau wordt gevormd door het gemiddelde van de laagste prijs in elk netgebied. Dit vertegenwoordigt de afnemer die voor de laagste prijs opteert: de prijsbewuste consument. Wanneer het gezin met een doorsnee verbruik kiest voor de laagste prijs die op de markt te vinden is, loopt hun **voordeel ten opzichte van de situatie op 1 juli 2003**, gemiddeld op tot **ruim 56 euro**. Tegenover de niet geliberaliseerde markten in België, bedraagt het maximale voordeel gemiddeld bijna **120 euro** voor deze prijsbewuste consumenten.

Opvallend is dat nu in sommige netgebieden de standaardleveranciers een product aanbieden met de laagste prijs op de markt. Tot december 2005 was het steeds een nieuwkomer die het contract met de gunstige prijs in de markt zette.

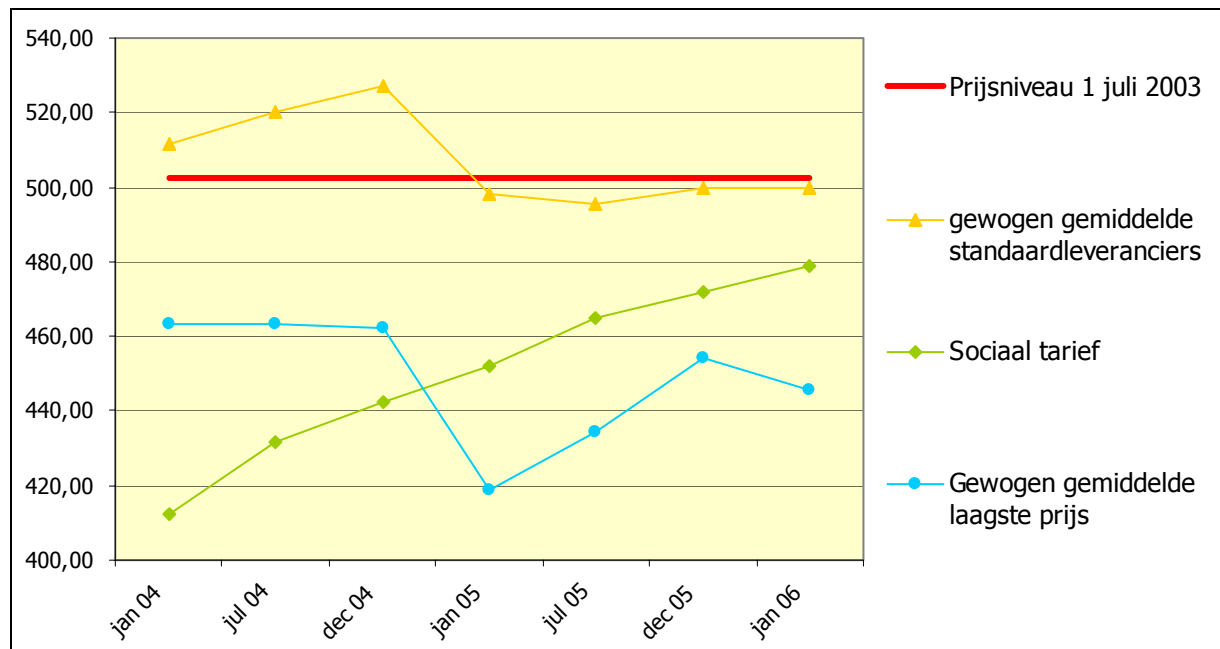
De vrijmaking levert dus ook voor niet-actieve afnemers voordelen op. Maar **Vlaamse gezinnen die kiezen, kunnen nog een aanzienlijke extra besparing realiseren.** Wie niet kiest, geniet bijna geen voordeel meer ten opzichte van 1 juli 2003.

Figuur 4 laat duidelijk zien dat de gemiddelde prijs van alle leveranciers in Vlaanderen in januari 2005 een daling kende, onder invloed van de daling van de nettarieven. In januari 2006 zien we dat de

daling van de distributienettarieven gebruikt wordt om de gestegen energieprijzen op de internationale markten te compenseren. Hierdoor bleef de Vlaamse huishoudelijke elektriciteitsafnemer gevrijwaard van de stijgingen die in de buurlanden merkbaar zijn. Na de wijzigingen aan de prijzen die Electrabel Customer Solutions (juli 2004) en Luminus (november 2004) toepasten voor de aan hen toegewezen afnemers, wijst dit er opnieuw op dat de positieve effecten van concurrentie zich manifesteren voor alle afnemers, zowel de actieve als de passieve gezinnen.

Figuur 5 maakt een vergelijking van de situatie van het **sociaal tarief**. Deze figuur toont duidelijk aan dat de recente politieke initiatieven ter verbetering van het sociaal tarief nodig zijn. De daling van de distributienettarieven, zowel deze van januari 2005 als deze van januari 2006, kwam niet ten goede aan het sociaal tarief. Sinds begin 2005 is een gezin met een doorsnee verbruik op de vrijgemaakte markt beter af met een weloverwogen leverancierskeuze dan met het sociaal tarief. Was het sociaal tarief in het vorige rapport nog voordeliger voor de twee typecategorieën met het laagste verbruik (Da en Db), dan blijkt het sociaal tarief nu nog enkel voordeliger voor de laagste categorie (verbruik van 600 kWh per jaar).

Figuur 5: Vergelijking van de prijzen voor een gezin met een doorsnee verbruik met het sociaal tarief

BRON: VREG (CF. BIJLAGE 6)

2. Evolutie van de aardgasprijzen

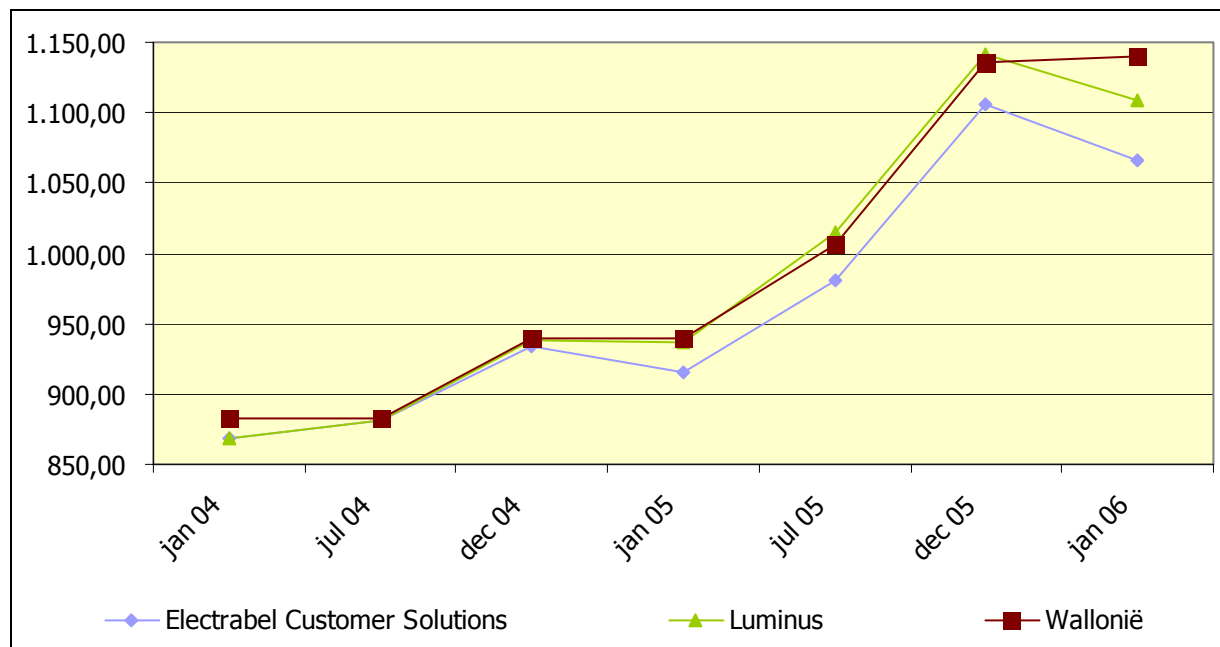
2.1. Evolutie van de prijzen van de standaardleveranciers en vergelijking met Wallonië

Bij het vorige rapport, gebaseerd op het prijspeil op 1 juli 2005, had één op drie huishoudelijke aardgasafnemers nog geen actieve leverancierskeuze gemaakt. In januari 2006 wordt nog slechts 26,53% van de huishoudelijke toegangspunten in Vlaanderen beleverd door hun standaardleverancier onder de standaardvoorwaarden.

Naar analogie met de analyse van de elektriciteitsprijzen maken we een vergelijking van de prijzen die de standaardleveranciers hanteren voor de hen toegewezen afnemers, met de prijzen in Wallonië. Ook hier wordt niet specifiek ingegaan op het prijspeil in Brussel omdat dit, opnieuw op het effect van de regionale heffingen na, identiek is aan het tarief in Wallonië. Beide vergelijkingen beginnen op 1 januari 2004, aangezien we pas vanaf dan over de prijsgegevens van de verschillende leveranciers beschikken.

Een vergelijking van de Vlaamse aardgasprijzen met deze in Wallonië (en Brussel) is eenvoudiger dan een vergelijking van de elektriciteitsprijzen. Hier speelt de gratis elektriciteit immers geen rol. Het tarief in Wallonië bleef qua structuur onveranderd sinds 1 januari 2004, maar wordt natuurlijk wel geïndexeerd. De stijgende internationale energieprijzen zijn hier duidelijk merkbaar.

Figuur 6: Vergelijking van de aardgasprijzen van de standaardleveranciers met Wallonië voor een gezin met een doorsnee verbruik (23.260 kWh), gemiddeld gewogen ten aanzien van de grootte van het netgebied

BRON: VREG (CF. BIJLAGE 8)

We merken in Figuur 6 dat de prijzen van de standaardleveranciers, gewogen ten aanzien van de grootte van het netgebied, in het begin nauwelijks afwaken van de prijzen in Wallonië. Het is pas nadat de standaardleveranciers hun standaardprijzen aanpasten aan de marktvoorwaarden en hun prijzen differentiëren per netgebied, dat verschillen met Wallonië opduiken. Vanaf dat moment kwam een zekere prijsconcurrentie op gang op de Vlaamse aardgasmarkt. Electrabel Customer Solutions

heeft deze wijziging van de productstructuur voor aardgas in november 2004 doorgevoerd en Luminus in mei 2005.

Figuur 6 laat duidelijk zien dat de daling van de nettarieven wordt doorgerekend in het standaardtarief, ook in de standaardvoorwaarden voor toegewezen afnemers. Dit verklaart in belangrijke mate de prijsdaling van december 2005 naar januari 2006.

2.2. Vergelijking van de prijzen van de leveranciers ten opzichte van de standaardleveranciers

Het eerste jaar na de vrijmaking van de aardgasmarkt was er nog geen sprake van echte marktwerking. Begin 2004 waren slechts drie leveranciers actief: Electrabel Customer Solutions, Luminus en Nuon. Pas vanaf april 2004 kwam een vierde leverancier (Essent Belgium) en vanaf juni een vijfde (City Power) op de markt. EBEM vervoegde in september het rijtje. In januari 2005 zijn er dus zes leveranciers van aardgas die zich richten op de particuliere eindafnemers.

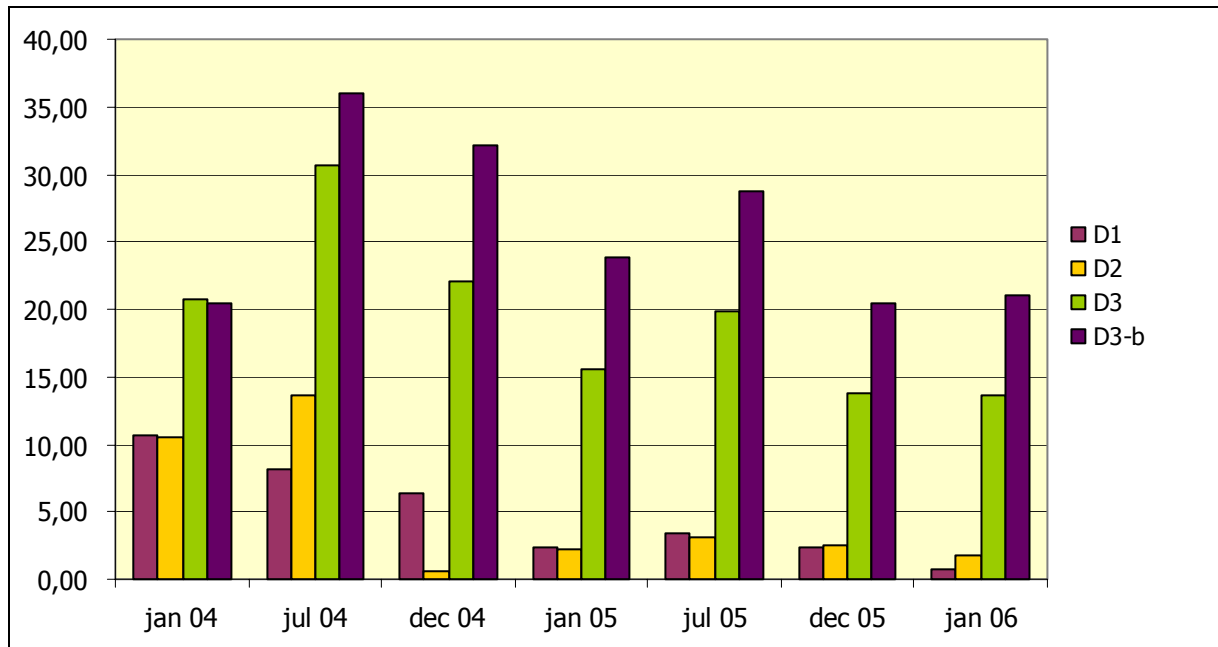
Dat de aardgasmarkt pas recenter in beweging kwam, blijkt ook uit de cijfers met betrekking tot het aantal leverancierswissels. Op 1 december 2004 had nog maar 11,05% van de huishoudelijke aardgasverbruikers een contract afgesloten. Op 1 januari 2005 was dit al opgelopen tot 45,65% en nog een jaar later hadden zeven op de tien eindafnemers een contract afgesloten. Dit vooral als gevolg van het massaal benaderen van hun passieve klanten door de standaardleveranciers. Het percentage dat een contract afsloot met een nieuwkomer op de markt ligt met 11,93% in lijn met het percentage bij elektriciteit.

Een element dat ook weegt op de marktwerking is het onderscheid tussen laag- en hoogcalorisch aardgas. Voor beide gassoorten is er nog relatief weinig concurrentieel aanbod op groothandelniveau. In het bijzonder is er een oligopolistische situatie op de laagcalorische markt.

2.2.1. Gemiddeld en maximaal voordeel bij het actief sluiten van een aardgascontract

Gemiddeld over alle netgebieden heen doet elke eindafnemer, onafhankelijk van zijn aardgasverbruik, een voordeel door actief een contract af te sluiten. Net zoals bij elektriciteit merken we wel dat dit voordeel eerder een dalende trend laat zien.

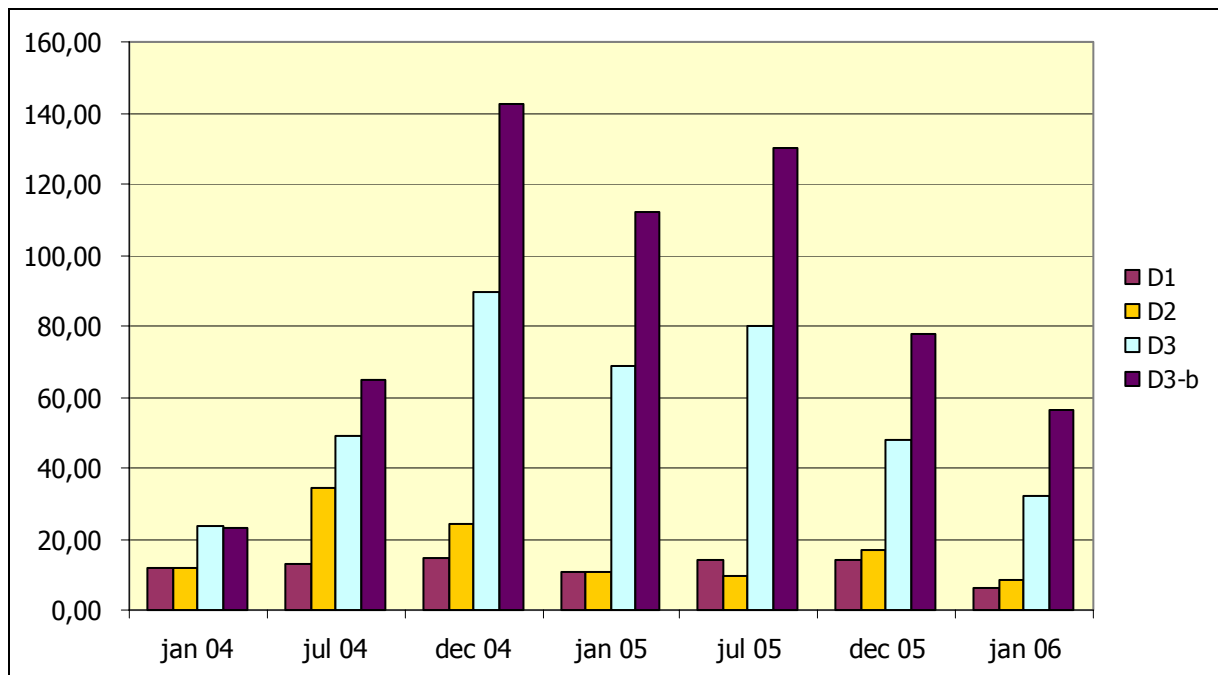
Figuur 7: Gemiddeld voordeel in euro per typecategorie in vergelijking met de prijs van de standaardleverancier, gewogen ten aanzien van het marktaandeel van de leveranciers en de grootte van het netgebied

BRON: VREG (CF. BIJLAGE 9)

Figuur 8 gaat in op het maximale voordeel dat een eindafnemer gemiddeld over de netgebieden kan doen. Tot december 2004 kende dit voordeel een stijgende trend, waarna het eerder een dalende trend liet zien. In januari 2006 lag dit voordeel voor de kleinste verbruikers op 6,19 euro en voor de grootste op 56,37 euro.

Figuur 8: Maximaal voordeel in euro per typecategorie in vergelijking met de prijs van de standaardleverancier, gemiddeld gewogen ten aanzien van de grootte van het netgebied

BRON: VREG (CF. BIJLAGE 10)

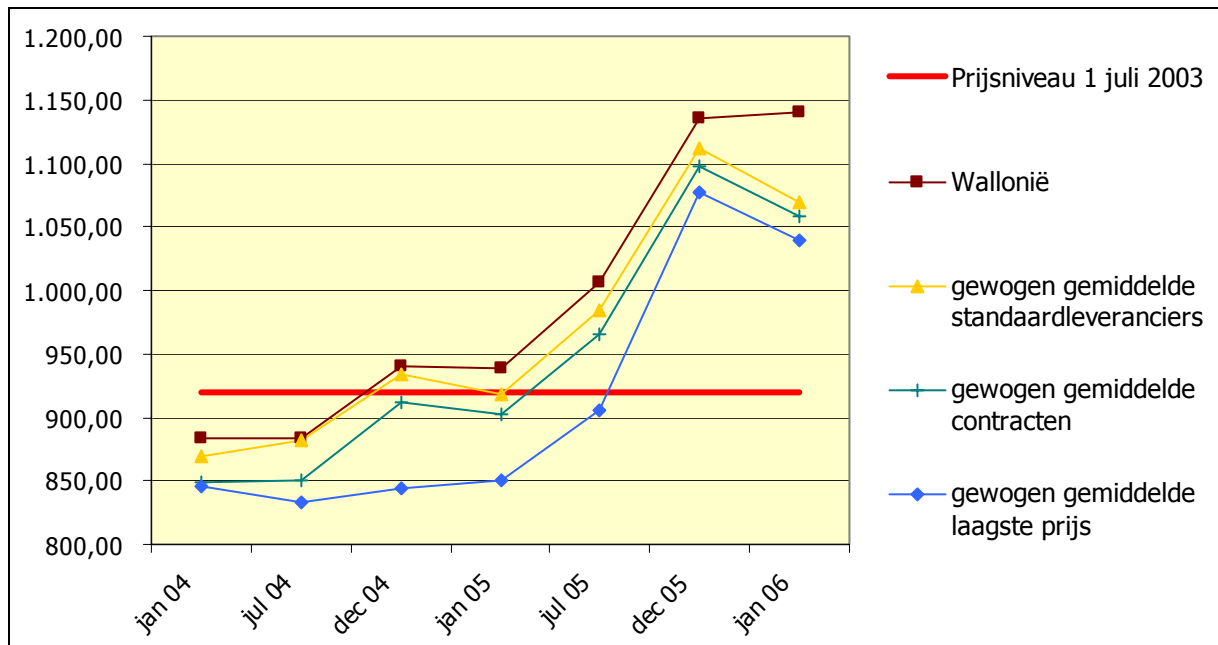
2.2.2. Vergelijking van de prijzen voor een gezin met een doorsnee verbruik met Wallonië

Het gezin met een doorsnee verbruik dat verwarmt met aardgas wordt als uitgangspunt gebruikt in de vergelijking met de situatie vóór de liberalisering. De volgende figuur geeft een overzicht van de totale jaarlijkse kostprijs van de aardgasfactuur van dit gezin. De huidige situatie wordt vergeleken met deze bij het begin van de vrijmaking van de Vlaamse huishoudelijke markt op 1 juli 2003, met de tarieven in Wallonië en met de prijs die de standaardleveranciers toepassen voor die klanten die nog geen contract hebben afgesloten. Daarnaast tonen we de gemiddelde contractprijs en de gemiddelde laagste prijs over alle netgebieden heen.

Tot en met december 2004 toont Figuur 9 geen noemenswaardige verschillen tussen de tarieven in Wallonië en Brussel en de gewogen gemiddelde prijs die de Vlaamse standaardleveranciers aan toegewezen afnemers aanrekenden. Zowel in januari 2005 als in januari 2006 dalen de Vlaamse prijzen echter onder impuls van de dalende nettarieven, terwijl deze daling in Wallonië niet wordt doorgerekend. Na deze sprong verloopt de evolutie opnieuw gelijkaardig.

De stijgende trend van de aardgasprijzen onder invloed van de stijgende energieprijzen op de internationale markt, kent enkel een knik in januari 2005 en januari 2006. De verlaging van de distributienettarieven werd in Vlaanderen duidelijk doorgerekend aan de eindafnemer. Aangezien de tariefstructuur in Wallonië sinds begin 2004 ongewijzigd bleef, ziet men dit effect daar niet. Enkel de stijging van de indexen heeft er invloed op de prijs.

Figuur 9: Vergelijking van de aardgasprijzen vanaf het begin van de vrijmaking voor een gezin met een doorsnee verbruik (23.260 kWh)

BRON: VREG (CF. BIJLAGE 11)

De Vlaamse gezinnen die nog geen contract ondertekend hebben met hun aardgasleverancier, betalen de hoogste prijs.

De evolutie van de oliepijzen heeft met een vertraging ook effect op de aardgasprijzen. Dit is dan ook de voornaamste reden waarom we de stijgende trend zien in de aardgasprijzen. Sinds februari 2005

betaalt een gezin in Vlaanderen dat een aardgascontract heeft afgesloten ook meer dan bij het begin van de vrijmaking. We zien dat de gewogen gemiddelde prijzen van de contracten de evolutie van de prijzen van de standaardleveranciers volgen. Het verschil tussen beide neemt echter af! Ook het voordeel dat de prijsbewuste aardgasverbruiker kan doen ten aanzien van de standaardleverancier neemt af tot gemiddeld ongeveer 30 euro.

Voor aardgas geldt dus dat de concurrentie tussen de leveranciers **ervoor zorgt dat de daling van de distributiekosten doorgerekend wordt aan alle Vlaamse afnemers.** Dit leidt tot een voordeel ten opzichte van het prijsniveau op de nog niet geliberaliseerde Waalse markt. Ook wie niet kiest, betaalt gemiddeld toch nog ongeveer 70 euro minder dan in Wallonië (ten aanzien van 20 euro in het vorige rapport). **Maar Vlaamse gezinnen die een actieve keuze maken, kunnen daarenboven nog een aanzienlijke besparing realiseren ten opzichte van de passieve afnemers.**

Conclusies

In de huidige context van enerzijds sterk oplopende energieprijzen op de internationale markten en ondanks het feit dat in het verleden een aantal kostprijsverhogende heffingen ingevoerd werden, levert de liberalisering een voordeel op voor alle Vlaamse huishoudelijke afnemers van aardgas en elektriciteit.

Lagere prijzen voor Vlaamse afnemers dan in niet-geliberaliseerde markt:

- De vrijmaking van de Vlaamse elektriciteits- en aardgasmarkt heeft een **milderend effect** op de prijzen voor huishoudelijke en kleine afnemers. Vergelijken we het prijspeil in Vlaanderen vandaag met de Waalse markt - als indicatie van het prijspeil dat in Vlaanderen zou gelden zonder liberalisering - dan kan het positieve effect op de kostprijs voor energie van de Vlaamse burgers niet ontkend worden. Ook de dalingen van de distributienettarieven die in januari 2006 van toepassing werden, hebben opnieuw een gunstige invloed gehad op het gemiddelde prijspeil van alle gezinnen. Zo drukt de werking van de concurrentie ook de gemiddelde prijs die betaald wordt door de passieve afnemers duidelijk onder het niveau van de nog niet vrijgemaakte Waalse markt.

Een actieve houding loont

- het voordeel dat Vlaamse gezinnen kunnen puren uit de liberalisering uit zich het duidelijkst in de **elektriciteitssector**, waar het Vlaamse gezin met een doorsnee verbruik in absolute cijfers nog steeds minder betaalt dan vòòr 1 juli 2003. Ook het deel van de bevolking dat nog geen actieve leverancierskeuze maakte, geniet als gevolg van de concurrentie tussen de leveranciers, van een voordeel ten opzichte van de situatie vóór de vrijmaking.
- Er blijven zich drie prijsniveaus aftekenen in de Vlaamse markt. Een gezin met een doorsnee elektriciteitsverbruik dat passief bleef (op het ogenblik maakt dit nog slechts een kwart van de Vlaamse huishoudelijke afnemers uit) betaalt de hoogste jaarlijkse kost voor elektriciteit. Ondanks de context van internationaal oplopende energieprijzen, blijft deze kost toch nog steeds licht onder het niveau van vóór 1 juli 2003.
De afnemers die wel een actieve leverancierskeuze maakten, betalen gemiddeld gezien een duidelijk lagere elektriciteitsprijs. Een gezin met een doorsnee elektriciteitsverbruik dat voor de goedkoopste leverancier kiest, betaalt gemiddeld zo'n 54 euro minder dan de passieve afnemers.
- De analyse bevestigt dat het sociaal elektriciteitstarief voor een gezin met een doorsnee verbruik op het ogenblik geen aantrekkelijk aanbod meer vormt. Over het algemeen hebben enkel afnemers met een veel kleiner dan gemiddeld verbruik er voordeel bij om het sociaal tarief aan te vragen. Andere afnemers zijn in de Vlaamse markt beter af door een weloverwogen keuze te maken voor een leverancier, zonder hierbij beroep te doen op het recht op sociaal tarief.
- Voor de **aardgasmarkt** geldt ook dat zelfs een passief Vlaamse gezin dat met aardgas verwarmt minder betaalt dan een vergelijkbaar gezin in Wallonië. Gezinnen met een actieve houding kunnen nog bijkomend voordeel doen door een weloverwogen leverancierskeuze te maken.
- In de aardgasmarkt vinden we dezelfde drie prijsniveaus terug. Hier hebben de stijgende internationale energieprijzen wel gemaakt dat de Vlaamse afnemers geen voordeel meer doen tegenover het prijsniveau van 1 juli 2003.

Nog steeds geldt dat in **elk distributienetgebied** in Vlaanderen **alle typecategorieën** van afnemers gemiddeld **een voordeligere prijs** kunnen krijgen dan deze aangeboden door de standaardleverancier. Hierdoor is het voor de eindafnemer altijd voordeliger een contract af te sluiten dan passief te blijven.

Bijlagen

Bijlage 1: overzicht van de typeafnemers voor elektriciteit en aardgas

Voor de vergelijkingen in dit rapport worden verschillende typecategorieën gebruikt. Deze tabel geeft een overzicht van de typecategorieën en hun verbruik per tariefperiode voor elektriciteit.

Type-categorie	Jaarverbruik dagtarief (in kWh)	Jaarverbruik nachttarief (in kWh)	Jaarverbruik uitsluitend nachttarief (in kWh)
Da	600	0	0
Db	1.200	0	0
Dc (*)	2.200	1.300	0
Dc1	3.500	0	0
Dd	5.000	2.500	0
De	5.000	2.500	12.500

(*) Dit verbruik komt overeen met het elektriciteitsverbruik van een doorsnee gezin.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de typecategorieën voor aardgas:

Type-categorie	Jaarverbruik dagtarief (in kWh)	
D1	2.326	Koken en warm water
D2	4.652	
D3 (*)	23.260	Verwarming en ander gebruik
D3b	34.890	

(*) Dit verbruik komt overeen met het aardgasverbruik van een doorsnee gezin dat verwarmt op aardgas

Bijlage 2: Jaarlijkse kost voor de distributie (exclusief transmissie) van elektriciteit voor een gezin met een doorsnee verbruik en voor een gezin dat verwarmt op elektriciteit op basis van de goedgekeurde tarieven voor januari 2006

Distributienetbeheerder	Weging	cat Dc	cat De
AGEM	0,11%	178,07	1.017,57
GASELWEST	12,75%	182,98	743,88
GHA	0,00%	364,09	2.080,52
IMEA	9,81%	154,29	658,56
IMEWO	17,00%	135,90	562,58
INTERELECTRA	12,49%	197,50	734,76
INTERGEM	9,48%	147,20	605,22
INTERMOSANE	0,07%	217,14	933,85
IVEG	2,59%	188,41	868,69
IVEKA	11,44%	139,59	576,30
IVERLEK	16,32%	147,52	619,38
PBE	2,67%	193,55	876,27
SIBELGAS	1,90%	166,77	685,37
WVEM	3,37%	191,72	815,45
Gemiddelde	100,00%	186,05	841,31
Gewogen gemiddelde		160,25	659,40
Gewogen gemiddelde Electrabel Customer Solutions		150,93	626,05
Gewogen gemiddelde Luminus		194,98	782,01
Vershil tussen Electrabel Customer Solutions en Luminus		-44,05	-155,96

Bijlage 3: Vergelijking van de elektriciteitsprijzen van de standaardleveranciers met Wallonië, gewogen tav de grootte van het netgebied

	jan 04	jul 04	dec 04	jan 05	jul 05	dec 05	jan 06	Verschil tussen jul 05 en jan 04	
EBEM								Valuta	%
Da	96,39	101,43	87,34	89,65	94,18	95,15	90,23	-6,16	-6,39%
Db	176,33	186,12	174,09	179,32	188,23	189,92	167,22	-9,11	-5,17%
Dc	467,64	493,87	488,64	506,18	531,24	535,18	516,33	48,68	10,41%
Dc1	526,84	554,88	550,71	568,92	594,63	599,12	509,83	-17,01	-3,23%
Dd	995,37	1.050,98	1.057,95	1.097,82	1.151,13	1.158,84	1.110,56	115,19	11,57%
De	1.829,88	1.956,98	1.988,74	2.095,19	2.227,47	2.235,63	2.563,66	733,78	40,10%
Electrabel Customer Solutions									
Da	136,24	134,08	136,52	124,86	124,13	125,49	121,25	-14,99	-11,01%
Db	216,75	220,87	225,07	204,94	203,00	204,95	201,23	-15,52	-7,16%
Dc	508,92	516,59	526,72	489,42	483,85	487,61	488,90	-20,03	-3,94%
Dc1	569,46	584,65	595,45	544,64	537,93	541,99	541,82	-27,64	-4,85%
Dd	1.039,24	1.058,25	1.078,73	1.000,92	987,71	994,29	1.003,46	-35,78	-3,44%
De	1.872,81	2.053,15	2.098,45	2.001,33	1.970,05	1.980,06	2.027,04	154,23	8,24%
Luminus									
Da	145,75	141,82	142,90	144,85	146,93	148,38	153,87	8,11	5,57%
Db	228,33	226,66	228,17	229,08	232,63	234,59	237,43	9,10	3,99%
Dc	521,84	533,46	529,32	529,26	539,14	543,04	540,88	19,04	3,65%
Dc1	581,05	595,99	590,86	597,85	607,04	610,96	605,26	24,22	4,17%
Dd	1.052,15	1.090,16	1.090,48	1.096,85	1.116,96	1.123,95	1.110,57	58,42	5,55%
De	1.893,55	1.984,69	2.169,92	2.153,50	2.208,13	2.221,85	2.258,93	365,38	19,30%
Wallonië									
Da	111,76	117,62	120,04	122,08	120,67	122,43	123,96	10,66	9,54%
Db	207,84	219,28	223,91	227,96	224,99	228,27	231,31	20,43	9,83%
Dc	515,61	534,17	545,87	556,76	548,01	556,03	564,29	40,42	7,84%
Dc1	576,15	609,00	622,11	633,85	624,87	634,02	642,83	57,86	10,04%
Dd	1.061,55	1.114,82	1.139,60	1.163,01	1.143,77	1.160,54	1.178,29	98,99	9,32%
De	1.895,33	2.035,57	2.086,72	2.142,55	2.088,38	2.119,25	2.162,32	223,92	11,81%

Bijlage 4: Gemiddeld voordeel per typecategorie in vergelijking met de prijs van de standaardleverancier, gewogen ten aanzien van het marktaandeel van de leveranciers en de grootte van het netgebied (in euro)

	jan 04	jul 04	dec 04	jan 05	jul 05	dec 05	jan 06
Da	31,01	6,11	4,73	5,69	5,23	5,22	4,78
Db	23,56	9,30	8,13	8,54	7,49	6,62	6,42
Dc	12,67	18,78	14,81	15,43	12,60	10,21	11,01
Dc1	6,42	20,58	18,12	17,53	14,16	9,89	10,53
Dd	3,66	21,50	19,21	21,69	15,26	9,28	11,51
De	-23,22	-13,47	17,31	26,82	8,39	-4,20	6,00

Bijlage 5: Maximaal voordeel per typecategorie in vergelijking met de prijs van de standaardleverancier, gewogen ten aanzien van het marktaandeel van de leveranciers en de grootte van het netgebied (in euro)

	jan 04	jul 04	dec 04	jan 05	jul 05	dec 05	jan 06
Da	59,97	38,98	23,27	32,50	29,04	30,63	33,92
Db	50,67	35,32	32,41	44,47	36,00	34,24	38,81
Dc	48,67	57,42	65,05	79,14	61,09	44,41	54,06
Dc1	40,30	66,15	72,31	92,20	77,91	53,03	64,95
Dd	90,51	70,87	84,51	114,62	76,78	51,17	57,57
De	189,36	98,35	163,17	233,45	73,87	32,72	99,40

Bijlage 6: Vergelijking van de prijzen vanaf het begin van de vrijmaking voor een gezin met een doorsnee verbruik (2.200 kWh overdag, 1.300 kWh 's nachts)

	jan 04	jul 04	dec 04	jan 05	jul 05	dec 05	jan 06
Prijsniveau 1 juli 2003	502,24	502,24	502,24	502,24	502,24	502,24	502,24
Wallonië	515,61	534,17	549,26	556,76	548,01	556,03	564,29
gewogen gemiddelde alle leveranciers	509,43	515,14	521,73	489,36	487,72	492,20	491,94
gewogen gemiddelde standaardleveranciers	511,70	520,24	527,23	497,92	495,62	499,61	499,90
Gewogen gemiddelde contracten (zonder groen)	520,59	501,96	511,61	482,51	482,73	487,39	486,26
gemiddelde groene contracten	516,52	480,85	511,02	479,14	489,75	493,20	509,05
Gewogen gemiddelde laagste prijs	463,16	463,22	462,18	418,78	434,52	454,34	445,84
Sociaal tarief	412,45	431,67	442,55	451,76	465,03	471,72	478,65

Bijlage 7: Jaarlijkse kost voor de distributie (exclusief transport) van aardgas voor een gezin met een doorsnee verbruik dat verwarmt op aardgas op basis van de goedgekeurde tarieven voor juli 2005

Distributienetbeheerder	Weging	Gezin dat verwarmt op aardgas (23.260 kWh)
Gaselwest	13,69%	295,44
Igao	21,57%	200,23
Imewo	17,89%	234,11
Inter-energa	7,17%	309,10
Intergas	0,00%	215,55
Intergem	7,71%	259,06
Iveg	4,26%	240,32
Iveka	6,87%	219,97
Iverlek	16,34%	241,39
Sibelgas	2,49%	263,26
WVEM	2,01%	282,93
Gemiddelde	100,00%	251,03
Gewogen gemiddelde		244,69
Gewogen gemiddelde ECS		238,68
Gewogen gemiddelde Luminus		283,39
Verschil tussen ECS en Luminus		-44,71

Bijlage 8: Vergelijking van de aardgasprijzen van de standaardleveranciers met Wallonië, gemiddeld gewogen ten aanzien van de grootte van het netgebied

	jan 04	jul 04	dec 04	jan 05	jul 05	dec 05	jan 06	Verschil tussen jan 06 en jan 04	
Electrabel Customer Solutions								Valuta	%
D1	156,86	159,33	166,46	158,87	165,86	178,83	177,25	20,39	11,50%
D2	290,03	294,54	281,98	273,33	286,83	312,41	297,77	7,74	2,60%
D3	868,85	881,36	933,75	914,73	980,25	1.106,55	1.065,88	197,03	18,49%
D3-b	1.245,24	1.263,02	1.333,96	1.308,69	1.406,70	1.595,94	1.542,52	297,28	19,27%
Luminus									
D1	156,87	159,36	165,97	166,17	162,17	175,39	199,93	43,06	21,54%
D2	290,04	294,60	307,51	307,82	277,37	303,40	325,88	35,84	11,00%
D3	868,84	881,67	938,32	937,44	1.015,03	1.141,71	1.108,42	239,58	21,61%
D3-b	1.245,24	1.263,48	1.347,68	1.346,11	1.438,03	1.627,63	1.588,57	343,33	21,61%
Wallonië									
D1	158,33	159,48	166,12	166,32	173,95	187,55	188,40	30,07	15,96%
D2	292,95	294,86	307,80	308,10	323,05	350,03	351,60	58,66	16,68%
D3	883,39	882,92	939,76	938,88	1.006,02	1.135,18	1.140,09	256,70	22,52%
D3-b	1.267,06	1.265,36	1.349,83	1.348,27	1.448,22	1.641,39	1.648,46	381,40	23,14%

Bijlage 9: Gemiddeld voordeel per typecategorie in vergelijking met de prijs van de standaardleverancier, gewogen ten aanzien van het marktaandeel van de leveranciers (in euro)

	jan 04	jul 04	dec 04	jan 05	jul 05	dec 05	jan 06
D1	10,67	8,08	6,37	2,43	3,43	2,39	0,81
D2	10,56	13,58	0,66	2,15	3,16	2,47	1,76
D3	20,79	30,65	22,05	15,60	19,88	13,81	13,56
D3-b	20,41	35,95	32,18	23,84	28,75	20,48	20,97

Bijlage 10: Maximaal voordeel per typecategorie in vergelijking met de prijs van de standaardleverancier, gemiddeld gewogen ten aanzien van de grootte van het netgebied

	jan 04	jul 04	dec 04	jan 05	jul 05	dec 05	jan 06
D1	12,03	13,17	14,44	10,79	13,85	14,12	6,19
D2	11,90	34,13	24,39	10,53	9,62	17,00	8,42
D3	23,43	49,04	89,62	68,48	79,78	47,72	32,35
D3-b	23,00	65,01	142,49	112,32	130,24	77,61	56,37

Bijlage 11: Vergelijking van de prijzen vanaf het begin van de vrijmaking voor een gezin met een doorsnee verbruik (23.260 kWh)

	jan 04	jul 04	dec 04	jan 05	jul 05	dec 05	jan 06
Prijsniveau 1 juli 2003	918,90	918,90	918,90	918,90	918,90	918,90	918,90
Wallonië	883,39	882,92	939,76	938,88	1.006,02	1.135,18	1.140,09
Gewogen gemiddelde alle leveranciers	868,46	878,98	931,90	909,90	972,09	1.100,60	1.059,74
gewogen gemiddelde standaardleveranciers	868,85	881,40	934,36	917,75	984,89	1.111,43	1.069,97
gewogen gemiddelde contracten	848,06	850,75	912,31	902,15	965,02	1.097,62	1.058,23
gewogen gemiddelde laagste prijs	845,42	832,37	844,74	850,00	905,11	1.076,90	1.039,44

Lijst met figuren

- FIGUUR 1: VERGELIJKING VAN DE ELEKTRICITEITSPRIJZEN VAN DE STANDAARDLEVERANCIERS VOOR DE TOEGEWENZEN AFNEMERS MET WALLONIË, VOOR EEN GEZIN MET EEN DOORSNEE VERBRUIK: 2.200 kWh DAG, 1.300 kWh NACHT, GEMIDDELD GEWOGEN TEN AANZIEN VAN DE GROOTTE VAN HET NETGEBIED----- 5
- FIGUUR 2: GEMIDDELD VOORDEEL IN EURO PER TYPECATEGORIE IN VERGELIJKING MET DE PRIJS VAN DE STANDAARDLEVERANCIER, GEWOGEN TEN AANZIEN VAN HET MARKTAANDEEL VAN DE LEVERANCIERS EN DE GROOTTE VAN HET NETGEBIED----- 7
- FIGUUR 3: MAXIMAAL VOORDEEL IN EURO PER TYPECATEGORIE IN VERGELIJKING MET DE PRIJS VAN DE STANDAARDLEVERANCIER, GEMIDDELD GEWOGEN TEN AANZIEN VAN DE GROOTTE VAN HET NETGEBIED--- 8
- FIGUUR 4: VERGELIJKING VAN DE ELEKTRICITEITSPRIJZEN VANAF HET BEGIN VAN DE VRIJMAKING VOOR EEN GEZIN MET EEN DOORSNEE VERBRUIK (2.200 kWh OVERDAG, 1.300 kWh 'S NACHTS)----- 9
- FIGUUR 5: VERGELIJKING VAN DE PRIJZEN VOOR EEN GEZIN MET EEN DOORSNEE VERBRUIK MET HET SOCIAAL TARIEF -----10
- FIGUUR 6: VERGELIJKING VAN DE AARDGASPRIJZEN VAN DE STANDAARDLEVERANCIERS MET WALLONIË VOOR EEN GEZIN MET EEN DOORSNEE VERBRUIK (23.260 kWh), GEMIDDELD GEWOGEN TEN AANZIEN VAN DE GROOTTE VAN HET NETGEBIED-----11
- FIGUUR 7: GEMIDDELD VOORDEEL IN EURO PER TYPECATEGORIE IN VERGELIJKING MET DE PRIJS VAN DE STANDAARDLEVERANCIER, GEWOGEN TEN AANZIEN VAN HET MARKTAANDEEL VAN DE LEVERANCIERS EN DE GROOTTE VAN HET NETGEBIED-----13
- FIGUUR 8: MAXIMAAL VOORDEEL IN EURO PER TYPECATEGORIE IN VERGELIJKING MET DE PRIJS VAN DE STANDAARDLEVERANCIER, GEMIDDELD GEWOGEN TEN AANZIEN VAN DE GROOTTE VAN HET NETGEBIED--13
- FIGUUR 9: VERGELIJKING VAN DE AARDGASPRIJZEN VANAF HET BEGIN VAN DE VRIJMAKING VOOR EEN GEZIN MET EEN DOORSNEE VERBRUIK (23.260 kWh) -----14

Lijst van bijlagen

BIJLAGE 1: OVERZICHT VAN DE TYPEAFNEMERS VOOR ELEKTRICITEIT EN AARDGAS-----	17
BIJLAGE 2: JAARLIJKE KOST VOOR DE DISTRIBUTIE (EXCLUSIEF TRANSMISSIE) VAN ELEKTRICITEIT VOOR EEN GEZIN MET EEN DOORSNEE VERBRUIK EN VOOR EEN GEZIN DAT VERWARMT OP ELEKTRICITEIT OP BASIS VAN DE GOEDGEKEURDE TARIEVEN VOOR JANUARI 2006-----	18
BIJLAGE 3: VERGELIJKING VAN DE ELEKTRICITEITSPRIJZEN VAN DE STANDAARDLEVERANCIERS MET WALLONIË, GEWOGEN TAV DE GROOTTE VAN HET NETGEBIED -----	19
BIJLAGE 4: GEMIDDELD VOORDEEL PER TYPECATEGORIE IN VERGELIJKING MET DE PRIJS VAN DE STANDAARDLEVERANCIER, GEWOGEN TEN AANZIEN VAN HET MARKTAANDEEL VAN DE LEVERANCIERS EN DE GROOTTE VAN HET NETGEBIED (IN EURO)-----	19
BIJLAGE 5: MAXIMAAL VOORDEEL PER TYPECATEGORIE IN VERGELIJKING MET DE PRIJS VAN DE STANDAARDLEVERANCIER, GEWOGEN TEN AANZIEN VAN HET MARKTAANDEEL VAN DE LEVERANCIERS EN DE GROOTTE VAN HET NETGEBIED (IN EURO)-----	20
BIJLAGE 6: VERGELIJKING VAN DE PRIJZEN VANAF HET BEGIN VAN DE VRIJMAKING VOOR EEN GEZIN MET EEN DOORSNEE VERBRUIK (2.200 kWh OVERDAG, 1.300 kWh 'S NACHTS) -----	20
BIJLAGE 7: JAARLIJKE KOST VOOR DE DISTRIBUTIE (EXCLUSIEF TRANSPORT) VAN AARDGAS VOOR EEN GEZIN MET EEN DOORSNEE VERBRUIK DAT VERWARMT OP AARDGAS OP BASIS VAN DE GOEDGEKEURDE TARIEVEN VOOR JULI 2005 -----	21
BIJLAGE 8: VERGELIJKING VAN DE AARDGASPRIJZEN VAN DE STANDAARDLEVERANCIERS MET WALLONIË, GEMIDDELD GEWOGEN TEN AANZIEN VAN DE GROOTTE VAN HET NETGEBIED-----	21
BIJLAGE 9: GEMIDDELD VOORDEEL PER TYPECATEGORIE IN VERGELIJKING MET DE PRIJS VAN DE STANDAARDLEVERANCIER, GEWOGEN TEN AANZIEN VAN HET MARKTAANDEEL VAN DE LEVERANCIERS (IN EURO)-----	22
BIJLAGE 10: MAXIMAAL VOORDEEL PER TYPECATEGORIE IN VERGELIJKING MET DE PRIJS VAN DE STANDAARDLEVERANCIER, GEMIDDELD GEWOGEN TEN AANZIEN VAN DE GROOTTE VAN HET NETGEBIED--	22
BIJLAGE 11: VERGELIJKING VAN DE PRIJZEN VANAF HET BEGIN VAN DE VRIJMAKING VOOR EEN GEZIN MET EEN DOORSNEE VERBRUIK (23.260 kWh) -----	22